

Сөз бирикмеси. Адий ве
муреккеп бирикмелер. Исмий,
фииль ве зарф сөз
бирикмелери.

8 сыныф.

Сёз бирикмеси.

Ешиль япракъ

Баш сёз ЯПРАКЪ

таби сёз ЕШИЛЬ

Иза: 1. эки я да экиден зияде там маналы сёзлернинъ бирлешмесине **сёз бирикмеси** дердер: Беш къатлы эв.

2. Сёз бирикмеси **баш** ве **таби** сёзлерден ибареттир.

3. Суаль баш сёзден таби сёзге къоюлыр.

Ресимге бакъып, сёз бирикмелерни тизинъиз.

Ярдымджы
сёзлер:
Пенджере,
чечек,
терек,
беяз,
къырмызы,
ешилъ,
чалы,
дюльбер.

Сёз бирикмеси олмай

1. **Джумленинъ баш азалары (муптеда ве хабер):** *Асан юкълай, кок гурюльдей.*
2. **Джумленинъ сойдаш азалары:** *ана ве бала, дюльбер ве къокъулы.*
3. **Мунасебетчинен я да дереджеликнен кельген сёзлер:** *озенге таба, гуль киби.*

Саде ве муреккеп сёз бирикмелери

Саде сёз бирикмеси эки
сёзден ибарет

Мавы кок

Буюк шеэр

Муреккеп сёз бирикмеси
экиден зияде сёзден
ибарет

Он къатлы бина

Мектепке таба кетти

Иза: муреккеп бирикмелерде сёзлер
айры къулланылса, бирикменинъ
манасы бозулыр: (Он) къатлы бина

Мешгъулиет 1.

Берильген сёзлернен саде ве муреккеп сёз бирикмелерини тизмек.

Япракъ, кунеш, огъланчыкъ, терек, китап.

Мешгъулиет 2.

Джумледен сёз бирикмелерини сечип
алынъыз.

Азбаргъа киргенде, биз энъ гузель
чечеклерни, буюк истидатнен
япылгъан, чайханени, мермер коре
билемиз.

Сөз бирикмелернинъ багъ

Шекильсиз багъ
(интонация
вастасынен)

Шекилли багъ
(ялгъама
вастасынен)

Ярыкъ сыныф

Сыныфтан
чыкъмакъ

Иза: Сөз бирикмесини тешкиль эткен сөзлер бири-биринен ялгъамалар, ярдымджы сөзлер я да интонация вастасынен багъланырлар: *таш киби къатты, лескернен ер къазмакъ.*

Мешгъулиет 3.

Берильген сёз бирикмелерде баш ве таби сёзлерни къайд этип, багъ вастасыны да изаланъыз.

Шекерден татлы, мавы чечек, гузель сыргъа, экинджи сыра, эвге таба кетмек, эр кестен узун, къатмерли кобете, онынъ мектеби, тез юрген.

Эвге вазифе

4 адий ве муреккеп сёз бирикмесини тизип, дефтерге язмагъа.